

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003180

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 08-07-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Палійчук Володимир Богданович

2. Volodymyr Paliychuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: доктор філософії у галузі права

Дата захисту: 02-07-2026

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

Код за ЄДРПОУ: 14163438

Місцезнаходження: вул. Героїв Майдану, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Обласна рада

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14201

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

Код за ЄДРПОУ: 14163438

Місцезнаходження: вул. Героїв Майдану, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Обласна рада

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

Код за ЄДРПОУ: 14163438

Місцезнаходження: вул. Героїв Майдану, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Обласна рада

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.55.01

Тема дисертації:

1. Практика ЄСПЛ як джерело земельного права України
2. Case law of the European Court of Human Rights as a source of land law of Ukraine

Реферат/анотація:

1. Дисертація є першим в Україні комплексним науковим дослідженням практики Європейського суду з прав людини як джерела земельного права України, у межах якої розроблено і сформульовано нові наукові висновки та практичні пропозиції щодо удосконалення національного законодавства з метою підвищення ефективності захисту земельних прав в Україні. Актуальність теми дослідження обґрунтовується недостатнім доктринальним вивченням цього правового механізму, який визнаний Законом України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» джерелом земельного права. Частота звернень із скаргами проти України до ЄСПЛ, а також вплив його правових позицій на фундаментальні для земельного права питання підкреслює актуальність теми дисертації. За результатами проведеного аналізу удосконалено визначення поняття «джерело земельного права» у формально-юридичному сенсі як офіційної форми зовнішнього вираження правових норм (загальнообов'язкових правил поведінки), що

регулюють суспільні відносини щодо володіння, користування, розпорядження, управління і охорони земель. Доведено правову природу практики Європейського суду з прав людини як джерела земельного права України. Обґрунтовано, що практика ЄСПЛ має прецедентну правову природу як джерело земельного права, зважаючи на її нормотворчий характер, наднаціонально-ієрархічну роль Європейського суду з прав людини, законодавчий обов'язок використовувати практику як джерело права, наявність аналога *ratio decidendi* у рішеннях та ухвалах ЄСПЛ, а також стабільність та передбачуваність практики. З урахуванням цього запропоновано авторське визначення практики ЄСПЛ як джерела земельного права України, а саме: створюваний наднаціональною судовою установою в процесі тлумачення Конвенції інтерпретаційно-правовий прецедент, що є обов'язковим для використання при регулюванні земельних правовідносин та вирішенні земельних спорів в Україні. Доведено, що практика Європейського суду з прав людини включає в себе усі рішення та ухвали ЄСПЛ як у справах проти України, так і проти інших держав. Привернуто увагу до недоліків законодавства у цьому контексті та запропоновано внести відповідні зміни до ст. 1 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини». Обґрунтовано, що практика ЄСПЛ має пов'язану правову природу з Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод. Європейський суд з прав людини у своїх правових позиціях розвиває загальні принципи Конвенції та встановлює нові правила та правові принципи, яких повинні дотримуватись учасники земельних правовідносин. Зважаючи на встановлений в Україні примат міжнародного права над національним законодавством та взаємодоповнюючу правову природу Конвенції та практики Європейського суду з прав людини, практика займає те ж місце у ієрархії джерел земельного права України, що й Конвенція. Саме тому практика ЄСПЛ має нижчу юридичну силу, ніж Конституція України, але вищу за закони та інші нормативно-правові акти. У науковій роботі досліджено правову природу консультативних висновків Європейського суду з прав людини, а також обґрунтовано необхідність застосування цього механізму при вирішенні земельних спорів. Зважаючи на те, що у межах консультативних висновків ЄСПЛ не встановлює наявності чи відсутності порушення Конвенції, а також на відносно невелику кількість консультативних висновків та відсутність у них обов'язкової правової сили, запропоновано, що консультативні висновки не є джерелом права, але вітчизняні суди повинні враховувати їх при вирішенні питань, що виникли у зв'язку із правами, гарантованими Конвенцією.

2. The dissertation is the first comprehensive academic study in Ukraine devoted to the case law of the European Court of Human Rights as a source of Ukrainian land law. Within the framework of the research, new scholarly conclusions and practical recommendations aimed at improving national legislation in order to enhance the effectiveness of the protection of land rights in Ukraine have been developed and formulated. The relevance of the research topic is substantiated by the insufficient doctrinal study of this legal mechanism, which is recognized by the Law of Ukraine “On the Enforcement of Judgments and Application of the Case Law of the European Court of Human Rights” as a source of land law. The frequency of applications lodged against Ukraine before the ECtHR, as well as the influence of its legal positions on issues fundamental to land law, further emphasize the relevance of the dissertation topic. As a result of the analysis conducted, the definition of the concept of a “source of land law” in the formal legal sense has been improved and defined as an official form of external expression of legal norms (generally binding rules of conduct) regulating social relations concerning the possession, use, disposal, administration, and protection of land. The legal nature of the case law of the European Court of Human Rights as a source of Ukrainian land law has been substantiated. It is argued that the ECtHR's case law has a precedential legal nature as a source of land law due to its law-making character, the supranational and hierarchical role of the European Court of Human Rights, the legislative obligation to apply its case law as a source of law, the existence of an analogue of *ratio decidendi* in ECtHR judgments and decisions, as well as the stability and predictability of the Court's jurisprudence. Taking this into account, the author proposes a definition of the ECtHR's case law as a source of Ukrainian land law, namely: an interpretative legal precedent created by a supranational judicial institution in the process of interpreting the Convention, which is mandatory for application in the regulation of land relations and the resolution of land disputes in Ukraine. It has been demonstrated that the case law of the European Court of Human Rights includes all judgments and decisions of the ECtHR both in cases against Ukraine

and against other states. Attention is drawn to shortcomings in the legislation in this context, and amendments to Article 1 of the Law of Ukraine “On the Enforcement of Judgments and Application of the Case Law of the European Court of Human Rights” are proposed. It is substantiated that the ECtHR’s case law has an interconnected legal nature with the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms. In its legal positions, the European Court of Human Rights develops the general principles of the Convention and establishes new rules and legal principles that participants in land relations must observe. Given the primacy of international law over national legislation established in Ukraine and the complementary legal nature of the Convention and the ECtHR’s case law, such case law occupies the same position in the hierarchy of sources of Ukrainian land law as the Convention itself. Therefore, the ECtHR’s case law has lower legal force than the Constitution of Ukraine, but higher legal force than statutes and other normative legal acts.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Марченко С. І., Палійчук В. Б. Автономне тлумачення поняття «майно» у практиці ЄСПЛ в контексті земельного та аграрного права України. Часопис Київського університету права. 2021. вип. 1. С. 253–257. DOI: <https://doi.org/10.36695/2219-5521.1.2021.49>.
- Paliichuk V. The practice of the European Court of Human Rights regarding the criteria for the lawfulness of interference with land ownership. Підприємництво, господарство і право. 2023. вип. 5. С. 30–35. DOI: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2023.5.05>.
- Paliichuk V. The legal nature of the ECtHR case law as a source of land law in Ukraine. Підприємництво, господарство і право. 2024. вип. 2. С. 16–22. DOI: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2024.2.03>.
- Палійчук В. Б. Принцип "належного урядування" у практиці ЄСПЛ у контексті вирішення земельних спорів в Україні. Аналітично-порівняльне правознавство. 2025. вип. 4. С. 70–74. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.04.2.10>.
- Палійчук В. Б. Захист земельних прав через механізм справедливого суду: аналіз практики ЄСПЛ. Аналітично-порівняльне правознавство. 2025. вип. 4. С. 75–80. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.04.2.11>.
- Paliichuk V. The role of ECTHR case law in land law: the experience of Ukraine compared to other states. Visegrad Journal on Human Rights. 2025. вип. 2. С. 100–104. DOI: <https://doi.org/10.61345/1339-7915.2025.2.15>.
- Палійчук В. Б. Теоретико-правові підходи до визначення практики ЄСПЛ як джерела земельного права України. Аналітично-порівняльне правознавство. 2025. вип. 6. С. 154–159. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.06.2.24>.
- Костяшкін І. О., Палійчук В. Б. Функції практики Європейського суду з прав людини у механізмі регулювання земельних правовідносин. Аналітично-порівняльне правознавство. 2026. вип. 2. С. 43–47. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2026.02.2.5>.
- Палійчук В. Б. Практика ЄСПЛ як джерело земельного права. Сорок сьомі економіко-правові дискусії : матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (Львів, 27 травня 2020). Львів, 2020. С. 87–91.

- Палійчук В. Б. Проблеми використання практики ЄСПЛ при вирішенні земельних судових спорів. П'ятдесят другі економіко-правові дискусії : матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (Львів, 25 листопада 2020). Львів, 2020. С. 60–63.
- Палійчук В. Б. Вплив рішення ЄСПЛ у справі «Зеленчук і Цицюра проти України» на практику вітчизняних судів. Ринок землі: практика застосування законодавства : збірник матеріалів науково-практичної онлайн конференції студентів та аспірантів (Харків, 2 квітня 2021). Харків, 2021. С. 242–244.
- Палійчук В. Б. Принцип пропорційності у практиці ЄСПЛ як критерій правомірності втручання у право власності на землю. Актуальні питання розвитку юридичної науки та практики : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 21 травня 2021). Київ, 2021. С. 48–49.
- Палійчук В. Б. Проблеми застосування при вирішенні земельних судових спорів рішень ЄСПЛ, які не мають офіційного перекладу. Двадцять перші осінні юридичні читання : збірник тез міжнародної науково-практичної конференції (Хмельницький, 6 жовтня 2022). Хмельницький, 2022. С. 245–246.
- Палійчук В. Б. Критерій пропорційності як складова правомірного втручання у право власності на землю у практиці ЄСПЛ. Актуальні проблеми реформування земельних, аграрних, екологічних та трудових правовідносин : збірник тез всеукраїнського науково-практичного круглого столу (Хмельницький, 31 травня 2024). Хмельницький, 2024. С. 46–48.
- Палійчук В. Б. Застосування при вирішенні земельних спорів рішень ЄСПЛ у справах, у яких Україна не є стороною. Вісімдесят восьмі економіко-правові дискусії : матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (Тернопіль, Україна – Ополе, Польща, 18–19 липня 2024). Львів, 2024. С. 26–28.
- Палійчук В. Б. Практика Європейської комісії з прав людини як джерело земельного права України. Управлінські та правові засади забезпечення розвитку України як європейської держави : збірник тез XXIX щорічної звітної наукової конференції науково-педагогічних працівників, докторантів та аспірантів (Хмельницький, 27 березня 2025). Хмельницький, 2025. С. 79–80.

Наукова (науково-технічна) продукція: пропозиції до удосконалення національного законодавства

Соціально-економічна спрямованість: удосконалення національного законодавства

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0117U000103 0123U010463

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Костяшкін Іван Олександрович

2. Ivan O. Kostyashkin

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8476-9583

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

Код за ЄДРПОУ: 14163438

Місцезнаходження: вул. Героїв Майдану, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Обласна рада

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коваленко Тетяна Олександрівна

2. Tetiana O. Kovalenko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, Київ, 01033, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ігнатенко Ірина Володимирівна

2. Iryna V. Ignatenko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0398-989X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Анікіна Галина Володимирівна
2. Galina Anikina

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова**Код за ЄДРПОУ:** 14163438**Місцезнаходження:** вул. Героїв Майдану, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29000, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Обласна рада**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Іваницький Андрій Миронович
2. Andrii Ivanytskyi

Кваліфікація: д.філософ, 081**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова**Код за ЄДРПОУ:** 14163438**Місцезнаходження:** вул. Героїв Майдану, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29000, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Обласна рада**Ідентифікатор ROR:****VIII. Заключні відомості****Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Бригінець Олександр Олексійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Бригінець Олександр Олексійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Черняк Олена Юріївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна